Kjak

Hergeir Nielsen

Fokus á ørskapin

Roynt verður í útvaldum miðlum at flyta fokus frá eini byggigølu yvir á eitt ellisheim.

Kostnaðarmikið krotusmíð, sum lagt er úr hondum í einum skúladepli, skal krógvast burtur, nú skattgjaldarin situr við apuni.

Øll undrast yvir, at landsstýrismaðurin í fíggjarmálum fyri aðru ferð eftir tveimum vikum forðar almennum eftirmetingum - fyrst í eini bankagølu og síðani í eini byggigølu.

Undarligt kortini, at júst hesin landsstýrismaðurin ger júst hetta í einum hjartamáli sínum.

Hann eigur jú hetta projektið við høvdi og gørnum saman við flokki sínum.

Talan skuldi verið um eitt upplagt erpingarmál, men so tykist ikki vera, nú landsstýrismaðurin hevur fingið tað aftur í nakkan.

Øll vanlig fólk duga nú at síggja, at ørskapurin í tí samlaða projektinum er himinrópandi, bæði í dygd og í krónum.

Tingmenn hava sum kunnugt eftirlit við landsstýrinum, og tá landsstýrið ikki ruddar upp eftir sær sjálvum, fara tingmenn sjálvsagt at nýta rætt sín til at sóknast eftir gongdini í einum hurlivasa sum hesum.

Tá forða verður fyri eini eftirmeting av málinum, trokað fleiri spurningar seg fram.

Øll minnast vit jú, at tað var løgmaður, sum var úti í miðlunum og lýsti gongdina í málinum, og ikki landsstýrismaðurin í mentamálum.

Hvussu var mannagongdin tá fyri áleið fimm árum síðan, tá løgmaður tók yvir umsitingina av skúladeplinum frá landsstýrismanninum í mentamálum?

Er tað rætt, at politiski myndugleikin tá álegði skerpaða tagnarskyldu, og at víkjast skuldi frá lógarásettum forðingum, so at bygt varð skjótast gjørligt?

Vísandi til ræðandi sýnsmetingina, ið gjørd er av skúladeplinum, verður landsstýris-kvinnan nú spurd, hvør fer at tryggja, at tey har nevndu brekini verða umvæld til fulnar og ikki bara pjøssaði samanaftur.

Seinasta gølan, ið sjálvboðin kom undan kavi, hendi nú um dagarnar, tá móra og óhumska skolaði inn á tey bonaðu gólvini.

Dreningin er typt, og hon skolast ikki rein aftur.

Vísandi til, at sýnsmetingin er umbiðin av pørtunum í málinum, og ikki fevnir um dreningina undir og uttan um skúlan, verður landsstýriskvinnan spurd, hvussu hon fer at tryggja okkum eina ábyrgdarfulla víðari handfaring av tí fullkomna skilaloysi, ið valdað hevur í hesum byggimáli.

Tá dreningin er typt, og móruvatn setur inn á gólvini verður ikki livandi innanveggja og serliga ikki hjá ungdómi, ið skal nema sær útbúgving.

Status er, at almennu Føroyar hava fingið ein skirvisligan saneringsbúnan bygning stikkaðan saman fyri 100 mió.kr. í einum dýki úti í haganum ein góðan fjórðing vestanfyri Hovs bygd.

Ja, so ótespiligt er hetta lendi, at fjallboð vóru givin fleiri ferðir fyri at bjarga seyði, ið var sokkin niður, har bygt varð.

Er tað hugsandi, nú dreningin er typt, og móran setur upp gjøgnum gólvini, at neyðugt verður at taka allan skúlan niðuraftur?

Vónandi gevur landsstýriskvinnan almenninginum eitt rætt, skjótt, sakligt og ábyrgdarfult svar í sama álvara, hesir spurningar eru settir.

Samhald
v/Johan Petersen

Fíggjareftirlit?

Í kjalavørrinum av Eik- skrædlinum hevur spurningurin tikið seg upp, um føroyska grunnaeftirlitið hevur røkt sínar skyldur. Eisini er spurnartekin sett við eiklíknandi eigara- og leiðslusamansetingina í stóra samtakinum Tryggingarfelagið Føroyar. Til tess at greina hesar spurningar hevði Johan Dahl, landsstýrismaður framløgu í Sjókafeini

Eftir at Eik Banki og Eik Grunnurin komu í trupulleikar og Eik Banki fór undir Finansiel Stabilitet hevur nógv verið kjakast, um føroyska Grunnaeftirlitið gjørdi sína skyldu. Grunnaeftirlitið gjørdi kanningar av Eik Grunninum, sum eigara av Eik Banka bæði í mars 2009 og aftur í mars 2010 uttan at nakar trupulleiki bleiv fráboðaður landsmyndugleikunum.

Miðlarnir hava eisini sett spurnartekin við stovnssamansetingina í Tryggingarfelagnum Føroyar, sum í síni uppbygging er ógvuliga lík Eik-stovninum. Tað sum eyðkennir hesar stovnar er, at teir hava eftirlit við sær sjálvum, nevndarlimirnir ganga aftur í teimum ymsu feløgunum í samtakinum og at ovast situr ein forstjóri, sum í veruleikanum hevur alt at siga.

Hvør sítt mál

Fyri at greina hetta málið nærri, bað Samhald Johan Dahl, landsstýrismann í vinnumálum og sum varðar av bæði Grunnaeftirlitinum og Tryggingar Eftirlitinum, greiða frá á fundi hjá Samhald, hvussu hesi viðurskifti í veruleikanum vóru samansett.

Johan vísti á, at her var talan um tvey heilt ymisk eftirlit. Meðan Grunnaeftirlitið bert hevur avmarkað eftirlit við grunnum, hevur Tryggingar Eftirlitið óavmarkað eftirlit við tryggingarfeløgum, herundir eisini fíggjareftirlit.

Grunnaeftirlitið bert juridiskt

Grunnaeftirlitið bleiv yvirtikið málsøki 1. jan. 2008 í samband við nýggju vinnulóggávurnar og verður umsitið av Skráseting Føroya. Grunnaeftirlitið skal syrgja fyri, at lóggávan fyri vinnurekandi grunnar verður yvirhildin og at grunnarnir halda sína egnu lógir og viðtøkur. Soleiðis hevur Grunnamyndugleikin sokallað legalitetskontroll yvir grunnunum. Grunnamyndugleikin skal eisni góðkenna viðtøkubroytingar og hevur sýtingarrætt í ávísum málum.

Eisini skal Grunnamyndugleikin góðkenna serligar avgerðir, sum kunnu hava ta fylgju, at grunnurin ikki verður førur fyri at halda egnar lógir og viðtøkur. Sostatt er økið hjá Grunnaeftirlitinum avmarkað til tann juridiska partin.

Tryggingareftirlitið bæði juridiskt og fíggjarligt

Øðrvísi er við Tryggingar Eftirlitinum, har eftirlitið hevur skyldu til bæði at kanna tann juridiska og tann fíggjarliga partin. Soleiðis skal Tryggingar Eftirlitið tryggja ein kappingarføran tryggingarmarknað, at tryggingarfeløgini nýta góðan etikk og skikk og halda reglur og lógir.

Men harafturat skal Tryggingareftirlitið eisini tryggja tryggingartakaranum móti, at tryggingarfelagið fer á húsagang. Tryggingareftirlitið fremur sítt virksemi í mun til vandan fyri, at lóggávan ikki verður hildin. Eftirlitið kannar ársfrágreiðingar, innheintar fíggjarligar upplýsingar frá feløgunum, herundir endurtryggingarupplýsingar, kannar um ognirnar dekka tryggingarligar burturleggingar og skal viðgera umsóknir um loyvir, rakstrarætlanir og evt. avhendan av tryggingarmongd.

Sostatt kann í stuttum takast samanum, at Grunnaeftirlitið er av juridiskum slagi og kann ikki metast saman við Fíggjareftirlitið, meðan Tryggingareftirlitið hinvegin bæði er av juridiskum og fíggjarligum slagi og tí bæði kann metast saman við Grunnaeftirlitinum og Fíggjareftirlitinum.

Samanumtikið ein rættiliga áhugaverdur fundur.